

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Beate Sundgård
Miljøvernavdelingen

Innvalgstelefon
73 19 92 61

Vår dato
04.07.2017
Deres dato
08.05.2017

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2017/3458-561
Deres ref.

Norges vassdrags- og energidirektorat
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Høringsuttalelse til søknad om bygging av Bælinga kraftverk - Holtålen kommune - varsel om innsigelse

Fylkesmannen varslar innsigelse mot utbygging av Bælinga kraftverk.

Hovedbegrunnelsene er at inngrepene er planlagt i Holtålens største og mest verdifulle bekkekløft. Bekkekløfta er av nasjonal verdi. Den er så verdifull at det er ønskelig å verne området og grunneiere er spurt om de ønsker frivillig vern av området. Det er i tillegg registrert viktige funksjonsområder for en fugleart som er spesielt hensynskrevende og som har særlig stor nasjonal forvaltningsinteresse i nærheten av planlagt rørgate. Arten er følsom for forstyrrelse, og bygging av rørgate med påfølgende menneskelig aktivitet vil sannsynligvis forstyrre arten.

Bælinga er i tillegg et svært variert vassdrag med sterkt meandrerende partier like nord for planlagte kraftverk, med store forekomster av slåttemark nord for kraftverket og med Breimyra naturreservat like vest for planlagt rørgate. Breimyra er en intakt lavlandsmyr med nasjonal verdi. Samlet sett framstår området rundt Bælinga som et svært variert og verdifullt landskap.

Elveløpet i den verdifulle bekkekløfta består i stor grad av blokk og grovt substrat og ei minstevannføring på 0,1 m³/s vil trolig gjøre at Bælinga kun går mellom steinene nedover elveløpet her. Minstevannføringa i Bælinga bør derfor være betydelig større for å oppnå godt økologisk potensial etter vannforskriften og for å ta vare på den viktige bekkekløfta. Med bakgrunn i målene i vannforskriften mener vi at søknaden om kraftverk i Bælinga bør avslås. Vi mener videre at NVE bør kalle inn reguleringene av Stor- og Litjbælingsjøen til konsesjonsbehandling etter vrl § 66 for å sikre en betydelig større minstevannføring i vassdraget.

Med bakgrunn i at tiltaket berører reindriftas særverdiområder, varslar vi med dagens kunnskap og i påvente av en befaring for å vurdere tiltaket nærmere, innsigelse mot utbyggingen.

Fylkesmannens vurdering av hvordan kraftverket påvirker naturmangfold og landskap

Naturmangfoldloven - Kunnskapsgrunnlaget § 8:

Informasjonen om utbyggingens konsekvenser for viltarter (fugl, pattedyr, amfibier) er mangelfull i miljørapporten

Det er registrert viktige funksjonsområder for en fugleart som er spesielt hensynskrevende og som har særlig stor nasjonal forvaltningsinteresse i nærheten av hvor det planlegges å bygge en rørgate. Arten er følsom for forstyrrelse, og bygging av rørgate med påfølgende menneskelig aktivitet vil trolig være forstyrrende for arten. Denne miljøverdien er ikke omtalt i konsesjonssøknaden. Dette er en mangel ved rapporten.

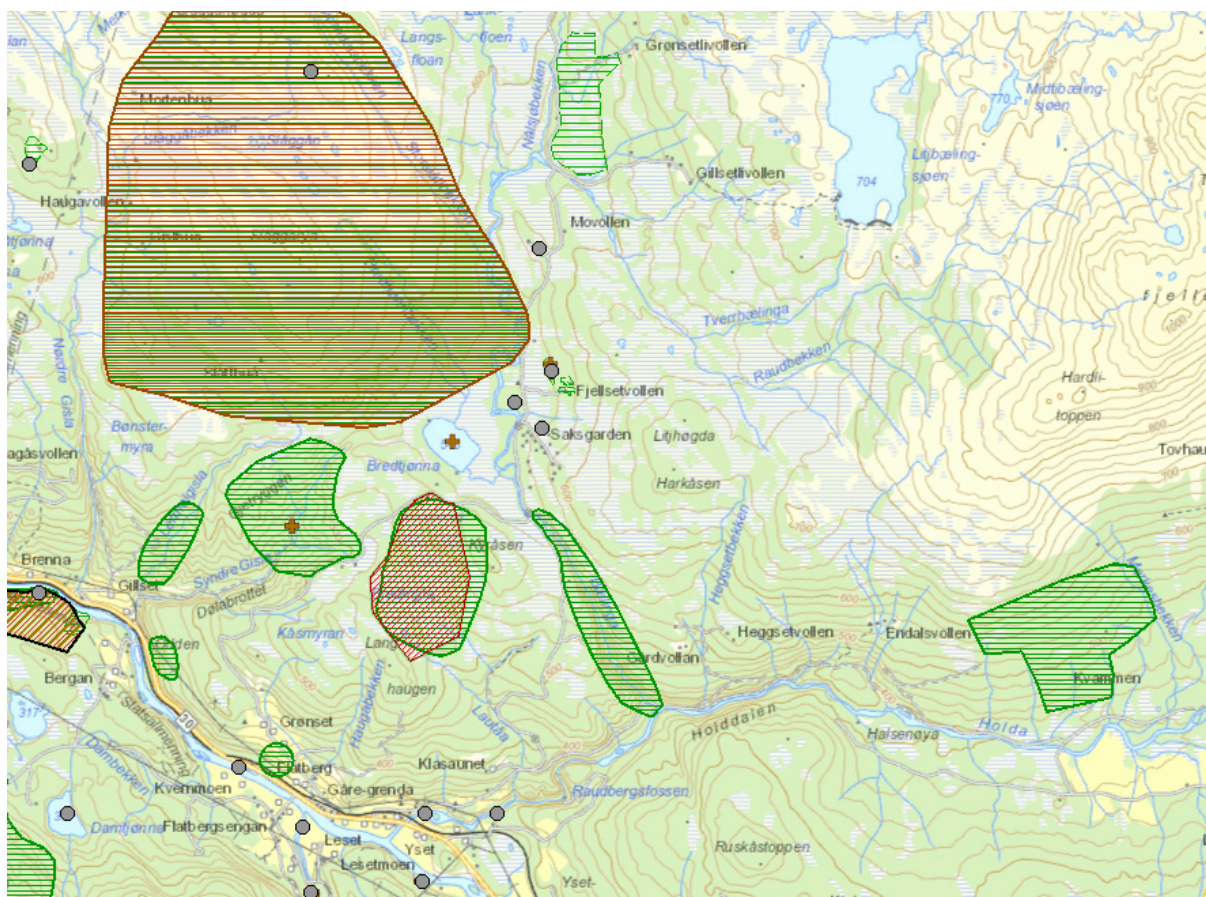
Det går ikke klart fram av rapporten om bekkekløfta er kartlagt for arter og verdifulle naturtyper. Det står at kløfta er befart, men det er uklart om den faktisk er kartlagt. Hvis den ikke er det, er dette nok en mangel i miljørapporten. Insekter er ikke kartlagt, kun vurdert ut i fra erfaring. Vi mener dette ikke er godt nok. Vassdragene våre er noe av den mest verdifulle naturen vi har. En vurdering av utbygging av vassdrag bør generelt baseres på grunnlag av kartlagte naturtyper og arter og ikke kun på erfaringer. Rapport om naturverdier i slike saker må gjennomføres av firma med kunnskap om kartlegging av naturtyper, rødlista arter, fisk og ferskvannsfauna.

Nørdre Bolunga er Holtålen's mest verdifulle bekkekløft

Nørdre Bolunga er registrert i forbindelse med bekkekløftprosjektet i Sør-Trøndelag i 2008 og fikk da verdi 4 – regional til nasjonal verdi, og er den mest verdifulle av de 8 lokaliteter som ble registrert i Holtålen. Grunneierne er tilskrevet etter registreringene og orientert om at lokaliteten kvalifiserer for vern under ordningen om frivillig vern av skog.

Det framgår av rapporten fra bekkekløftregistreringen at lågurtskog kombinert med stabil høy luftfuktighet skaper en gunstig lokalitet for mer krevende mykorrhizasopper og det er et godt potensiale for flere interessante funn. Langs elva i den trange kløftdelen og i fossesonene kan det være interessante bergveggkryptogamer knyttet til konstant høy luftfuktighet, men slike deler av lokaliteten er ikke undersøkt.

Det kan ut fra denne registreringen konkluderes med at Nørdre Bolunga selv med en mangelfull registrering har regional-nasjonal verdi (verdi A-svært viktig) og at denne verdien til en viss grad skyldes arter som begunstiges av den høye fuktigheten som er langs elva. Bekkekløftregistreringen er noe mangelfull, idet noen vanskelig tilgjengelige områder med potensiale for mer fuktighetskrevede arter av kryptogamer ikke ble befart. Dette kunnskapshullet må tettes, men selv med dagens kunnskap frarådes utbygging.

Kartet viser det som finnes av kartlagte naturtyper i området (grønnskaverte områder), utvalgte naturtyper (rødbrun skravert område nord på kartet) og verneområder (rødskravert område vest for vassdraget). Kilde: Naturbase.

Kraftstasjon er planlagt i flomutsatt sone

Kraftstasjonen kan bli overflømt ved flom. Dette vil få økonomiske konsekvenser for bruker og samfunn, og er ikke i tråd med en samfunnsstruktur som er robust mot klimaendringer og som skal tilpasses flomfare.

Bælinga renner gjennom et svært variert og verdifullt landskap

Meandrerende elvepartier er en sterkt trua naturtype. Selv om dette gjelder mest for elver i lavlandet så er også slike strekninger verdifulle i mere høyereliggende områder.

Slåttemark er en sterkt trua naturtype og er i tillegg en utvalgt naturtype.

Den intakte lavlandsmyra, Breimyra er vernet for å bevare et av de største ombrotrofe myrkompleksene i det indre av Trøndelags dalganger. Dette er sannsynligvis den største gjenværende og mer typiske nedbørsmyra i Holtålen.

Fylkesmannens vurdering etter vannforskriften

Målet med Vannforskriften er å ta vare på ulike brukerinteresser i forhold til vann

Ingen skal bruke vann i så stor grad at det reduserer andre brukerinteresser for vannet.

Menneskelig aktivitet kan påvirke vannet gjennom f.eks. forurensning og fysiske og hydrologiske endringer. Slike endringer kan igjen føre til endringer i f.eks. fiske- og bunndyrsmann og algevekst. Graden av forskyvning i forhold til naturtilstand sier noe om påvirkningsgraden. Vann klassifiseres etter en femdel skala; Svært dårlig – Dårlig – Moderat – God – Svært god.

Alt vann skal ha minst god tilstand

God økologisk tilstand kan innebære en endring i forhold til naturtilstand (svært god tilstand). Det vil si at man kan påvirke vannet til en viss grad så lenge tilstanden ikke er dårligere enn god. Vannforskriften skal altså legge til rette for bærekraftig bruk av vann.

Bælinga er påvirket av reguleringen av Stor- og Litjbælingsjøen

Bælinga er i Vann-Nett registrert som en sterkt modifisert vannforekomst. Dette er vannforekomster som er påvirket av samfunnsnyttige inngrep (f.eks. vannkraftutbygging) i så stor grad at god økologisk tilstand ikke er oppnåelig. I slike vannforekomster er det satt et annet mål, Godt økologisk potensial, som tar hensyn til den påvirkningen som er gjeldende. Her er det krav om at miljøforbedrende tiltak, som er praktisk og økonomisk gjennomførbare i forhold til omfanget av inngrepet, skal iverksettes for å redusere den negative miljøbelastningen i størst mulig grad.

Registreringene som står i Vann-Nett i forhold til vannføringsregulering er usikre, da verken Holtålen kommune eller Fylkesmannen var kjent med vannføringsregimet i Bælinga da dette ble registrert. Dette gjenspeiles både i påvirkningsgrad (ukjent grad) og risikovurdering (usikker risiko grunnet manglende data) i Vann-Nett. Ut fra flyfoto og det som står i søknadens kap. 2.1.7 om Kjøremønster og drift av kraftverket vurderes dette sannsynligvis til å være en riktig vurdering. Det er ikke krav om minstevannføring i Bælinga i dag og bilder viser at elva til tider går tørr.

Vannforskriften skal følges opp gjennom sektorlovverk og alle med myndighet over vann skal vurdere tiltak for å nå miljømålene etter vannforskriften. Dermed må NVE også vurdere hvilke tiltak som kan være gjennomførbare i Bælinga for å nå målet om godt økologisk potensial for hele vannforekomsten. Hvis NVE velger å ikke gjøre tiltak, skal også det begrunnes ovenfor Vannregion Trøndelag.

Nedre del av Bælinga er ei bekkekløft med A-verdi. Elveløpet består i stor grad av blokk og grovt substrat i dette området og ei minstevannføring på 0,1 m³/s vil trolig gjøre at Bælinga kun går mellom steinene nedover elveløpet. Minstevannføringen i Bælinga bør derfor være betydelig større for å oppnå godt økologisk potensial og for å ta vare på den viktige bekkekløfta.

Med bakgrunn i målene etter vannforskriften mener vi at kraftverket i Bælinga bør avslås. Vi mener videre at NVE bør kalle inn reguleringene av Stor- og Litjbælingsjøen til konsesjonsbehandling etter vrl § 66 for å sikre en betydelig større minstevannføring i vassdraget.

Fylkesmannens vurdering av hvordan kraftverket påvirker reindrift

Tiltaksområdet ligger i vår-, høst-, høstvinter- og vinterbeitene for Gåebrien sijte

Områdene nordover og østover mot Bringen, Belingsjøene og Tverråfjellet er spesielt viktige for reindriften da landet bl.a. benyttes som kalvingsområde. I tillegg går det flytteleier i området (ei av dem bare ca. 200 meter nord for tiltaksområdet), som bl.a. benyttes i fm. samling av rein i områdene rundt Mortenfjellet.

Selv om det kan se ut til at det helst er under anleggstida at de negative effektene på reindriften er størst, så er det viktig å se effekten av *alle* planlagte og eksisterende tiltak innenfor reinbeitedistriktet i sammenheng. Den totale effekten av alle inngrep er større enn om man bare summerer effekten av hvert enkelt inngrep. Reindriften er ei arealkrevende næring, og forstyrrelser/tap av reinbeiteland ett sted vil ha betydning for dynamikken og bruken av områdene på et annet sted.

Vi registrerer ellers at sakspapirene er sendt til reindriften, og ber om at evt. innspill fra Gåebrien sijte blir tatt hensyn til i den videre behandlingen av søknaden. Tidligere innspill vi har fått fra reindriften i fm. andre byggesaker i samme området, går på at området er spesielt sårbart og tåler ikke mer belastning av menneskelig aktivitet på den tida de benytter området, og at dette særlig gjelder om våren og høsten.

Med bakgrunn i at tiltaket berører reindriftenes særverdiområder, varsler vi med dagens kunnskap og i påvente av en befaring for å vurdere tiltaket nærmere, innsigelse mot utbyggingen

Med hilsen

Stein-Arne Andreassen (e.f.)
miljøverndirektør

Beate Sundgård
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

